

andi. Tá skuldi verið laga-manni at lagt uppskot fram í býráðnum.

Sum umboð fyri javn-aðarflokkinn skuldi tað verið so líkatil at fara eftir títinum egnu úti í Tinga-nesi, Tórfinn.

Ungdómsmál eiga undir tjóðveldismannin Jógvan Durhuus, men tá bæði Javnaðarflokkurin og Tjóðveldisflokkurin breggja sær av at arbeiða fyri yngra ættarliðið, skuldi verið so líkatil at fingið frittíðarlógina at

virkað.

Í Klaksvík kunnu vit siga: Hetta húsið eiga vit — men verri er við politikarunum.

Jógvan Hugo Gardar næstform. í Klaks-víkar Ungdómsfelag

Hyggi her, kvinnur og reyðsokkar

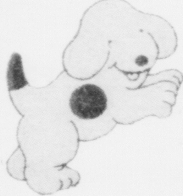
Tit kvinnur og reyðsokkar, tit hava hvørki hegni ella skil fyri politikki og teknikki; tað siga tit sjálv-ar, so hvi fáast við slíkt, tit ikki hava hegni ella skil fyri? Kvinnur, tá ið tit hava funnið út av trýst-knappaskipanum á ma-skinum, tólu á arbeiðs-plássum og í heiminum, so hugsa tit, at tit kunnu alt betur enn menn! Tað eru menn, sum hava uppfunnið maskinur og tól, sum lætta um arbeiði hjá tykkum; slíkt kalla tit javnrættindi og kúga hesar somu menn! Men tá ið hesar maskinur og tól ikki virka sum tær skulu, tá eru menninir góðir nokk; hetta hefur onki við javnrættindi at gera! T.v.s. trýstknapp-skipan-ina! Tá ið eg hyggi eftir tykkum, so siggi eg mun-in millum kvinnur og menn í øllum aldursból-kum! Ti fari eg væntandi skjótt at viðgera tykkum, hvussu tit eru skikkaðar í atburði, hugsan, tosingar-lag, kropsbúnaði, veru-

máta o.ø., ti tað er avger-andi neyðugt at avdúka tykkum! Kvinnur, hetta fjantið og fjasið við and-litsviðgerð, hár og klæðnamóta hefur onki við Guds skapanarverk og náttúru at gera, hetta skulu tit gera tykkum nóg greitt! Kvinnufrigerin hefur onki við javnrætt-inde at gera, men er eitt valdsstrið, sum tit føra; hetta kemur týðuliga fram í øllum stríðnum, tá tit sleppa at arbeiða fyri at kappast við náðugvan, tá ið ein sær tykkum riða á materiellu vælferðini umkring landið! Ti vil eg heita á tykkum um at vera ansin, ti soleiðis sum tit sáa, skulu tit heysta, so eg vænti ikki úrslitið fara at vera so gott, tá ið tit sáa mistreysti niður í tey veiku í samfelagnum, sum onki megna at standa imóti tykkara andaligu neyðtøku! Tað skal vera sagt, at ein er imóti øllum ti kunstiga skapta, sum er beinleiðis í stríð við náttúruna og Guds

skapararverk, men eg fari at gera upp við øll tey viðurskipti, sum eg í min-um samskipti havi skift orð um í tykkara höttandi framferð! Mær dámar ógvuliga væl kjak, so eg vænti skjótt at geva tykk-um av grovfilni, tá ið ein í longri tíð hefur verið kúga-aður og vanvirdur av tykkum sum samfelags-revsari kommunnararbeið-ari; tit skilja ikki týðning-in av slíkum arbeiði, sum sigur nógv um viðkom-andi; tað máttu tit havi funnið út av eftir hondini!

Vinarliast

Hans Birgir Hansen

Motta í gomlum hoyggi

— elvir til astma og ovurviðkvæmi, ser-liga hjá bøndrum

Tá ytur kemur í hoyggi, er vandi fyri at fólk gerast ovurviðkvømt, ti nøkur fólk ikki tola at anda í seg dust frá gomlum hoyggi.

Hetta visir kanning, sum Torben Hallas, liv-frøðingur á Statens Skadedyrslaboratorium, hefur gjørt fyri íslending-ar í fjør.

Nú skal sama kanning gerast í Føroyum, har Ar-beiðseftirlitið og Jón á Steig, serlækni, skulu vera við í arbeiðnum.

Torben Hallas sigur við Sosialin, at hann á ferðini til Íslands í fjør steðgaði í Føroyum, her hann tók royndir av hoyggi, fyri at fáa greiði á, um trupulleikarnir vóru teir somu her, sum í Íslandi.

Trupulleikarnir við hoy-num eru, at fólk fáa hoy-fepur. T.v.s. at tey fáa fepur og gerast trong fyri bróstinum.

Hetta hefur serliga darvað íslendskum bøndrum, av tí at veturin er so drúgvur og bøndur fáast við gamalt hoyggi í longri tíð. Í Íslandi er hetta mett sum arbeiðsumhvørvis-mál, av tí at serliga bøndur kunnu gerast so sjúkir, at teir neyðast at gevast í yrki teirra.

Trupulleikin er motta í gomlum hoyggi. Tá tað hefur ligið í umleið tveir mánaðir, kemur soppur í, sum motta livir av. Tað er skarnið frá mottu, sum fólk anda í seg, og hjá summum førir tað til ovurviðkvæmi. Tey gerast sjúk.

Jón á Steig, yvirleakni: — Vit vita frá gamlari tíð, at fólk sum koma í sam-band við turt, gamalt hoyggi, fingur fepur.

— Higartil hava vit funnið trý fólk, sum hava trupulleika av hesum,

men vit vita ikki, hvussu stóran sum heild er í Føroyum. Vit vita tó frá teim-um gomlu, at var tað ringt terraár, so var nógv hoy-motta í hoynum.

Trupulleikin er, at t.d. bøndur, sum fáa hoyfepur fleiri ferðir, at enda kunnu fáa astma og tað kann verða so ógvusligt, at vandi er fyri at gerast av-lamin.

Sjálvandi er súrhoyggi ein loysn, men kortini ræður um at fáa vitan um hetta, sigur Jón á Steig.

Møguleiki er fyri at ym-isk sløg av mottu eru í ávisum oyggjum, og tað skal skrásetast og kannast nærri.

Hvørt hetta er ein trupulleiki í Føroyum, er ikki avgjort, men Torben Hallas heldur, at tað eins væl kann vera tí bøndur her ikki vita um sjúkuna, ið stendst av hoymottu.

Uppskot til málnevndina:

Gerið føroyskan orðalista til tónleikarbrúks!

Havi nú í seinastuni havt harðliga brúk fyri føroysk-um orðum og vendingum, tá ið eg havi viðgjørt tón-leik. Helst vilt tú vera so føroyskur sum gjørligt, og orð og vendingar sum

«stemmur», «stemmufur-ing», «moment», «frag-ment» o.ø. eru vanaligar — vera vanaligar — neyð-loysnir, ið mugu standa í gasareygum og fáa øll málkøt at etast.

Trupulleikin er tann, at alt hetta finnur tú ikki altíð í Orðabókini — hon er ikki gjord just tónleikar-

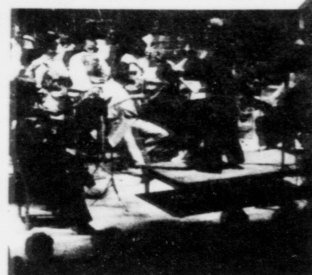
um, og demini í henni hóska verri enn so altíð til tónleik.

Hvat í viði verð skulu teir neyðars ummælara-nir so gera??

Uppskot mitt er: Væl-signaður, gerið okkum ein orðalista til tónleikabruks. Tað hevði ikki bara komið ummælurum og blað-monnum væl við, men eisini musikkilærarum og lærarum annars — og mál okkara hevði verið spart fyri mangan spilluna.

Virðingarmest

Heri Eysturlið

Bað um orðalista í fjør

— hvar vóru málvinirnir tá?

Áhugavert er at fylgja við í kjakinum millum Árna Dahl og Heðin Meitil um føroyskt.

Heðin: hatta var púra beint, tað tú skrivaði. Høvdu vit sæð fleiri slíkar greinar í blóðunum!

Árni: Eg eri samdur við tær í, at hási orðini ljóða illani á føroyskum. Men Árni góði, hvi finst tú bara at? Hvi visir tú ikki á eitt einasta orð, vit kundu brúkt istaðin? Nogvir føroyingar høvdu verið fegnari enn fegnir um (nýtilig) uppskot og veg-

leiðing.

Eg fari at biðja allar málvinir um at lesa hjá-løgdu grein, ið stóð í Sosialinum 18. juli í fjør.

Eg var í somu støðu sum Heðin tá, ið dýrastu neyð. Ti at skriva um annað enn hegn og bókka á góðum føroyskum er snøgt sagt ógjørligt. Orða-bókin er ikki ætlað tón-leikarum í 1988, og ongan orðalista hava vit.

Heitti tí í hjáløgdu grein á Málnevndina um at gera ein slíkan lista (og sendi teimum greinina, so eg

kundi vera visir í, at tey sóu hana). Vónaði eisini, at onkur annar málkonur fór at hjálpa.

Men so eiðasert, nakar ónti aftur. Bert ein maður gjørdi vart við seg — Gunnar Mikkelsen. Annars hoyrðist ikki eitt kis, hvørki frá málfrøðing-um ella øðrum. Bert okkurt glepsíð av og á um, hvussu illani vit duga at skriva.

Tað bætir lítið um stand-in.

Heri Eysturlið

Nógv fólk hava ampa av ovurviðkvæmi, tá hoyggingin er fyri, men tað er ikki veruleikin, tá talan er um hoyfepur. Tað er fyrst tá hoyggið er turt, at motta ger um seg, og tá er tað skarnið frá mottu, sum fólk anda í seg.

Jón á Steig sigur, at hann er vörðin varugur við hoymottu og at hann ger ávisar húðarroyndir á fólk, um illgruni er um sjúku í samband við gam-alt hoyggi.

Dagny Joensen

Lýsið í **sosialinum**